

Дещо про збірку народного мистецтва в Українському Музеї і Бібліотеці в Стемфорді (частина третя)

Намагаючись розвивати музей народного мистецтва при Гіманзії Сестер Василянок у Львові, а після своєї подорожі до Америки стараючись допомогти організувати український музей в Стемфорді, сестра Северина Парилле, ЧСВВ використовувала різні методи, щоб виконати добровільно покладені на себе завдання.

Із спогадів її бувших студенток ми дізнаємося про деякі деталі цих старань. У ті часи студентки звичайно виїжджали з міста у села під час літніх ваканцій. Вони перебували в родини, друзів, і, навіть, на плебаніях парохів різних сіл, які приймали на відпочинок людей з міста. Знаючи цей факт, сестра Северина при кінці шкільного року давала студенткам завдання. Вони мали познайомитися з мешканцями села, в якому проводили ваканції, з їхнім життям, традиціями, народною ношею і привезти восени до школи зразки вишивок, одягу, різних предметів народного мистецтва даного села.

У своїх споминах Тетяна Криницька, одна із учениць сестри Северини, подала приблизні слова сестри до студенток: “Коли поїдете до села... і побачите, що хтось викидає старий кусник одягу, або стару подерту вишиту сорочку – хапайте це. І коли підете до церкви і знайдете “припадково” в куті на хорах старий запорошений хрест – привезіть його мені. Там він буде забутий, а тут буде збережений, доступний, видимий і захоплюватимуться ним усі”. Тетяна Криницька пише далше і подає свої особисті враження про заходи сестри Северини: “Мати Северина благала, вимагала, виманювала, а іноді, навіть, шантажувала всіх під і поза впливом своєї сфери. Після ваканцій сестра Северина вітала всіх на порозі школи, чекаючи на дарунки. Ніхто не посмів не привезти чогось із села.”

Експонати зібрані таким способом, збагачували музейні колекції, а ті експонати, котрі відіслала до Стемфорду, стали основою нашого Українського Музею і Бібліотеки. У листі до

Отця Чапельського сестра пише таке: “Я дуже тішуся, що моя мрія не остається тільки мрією, вона поволі реалізується і на американській землі стане український музей. Така ідея вартує труду, признаюся отверто, що нічого не пожалую, щоб тільки Ексцеленція (мова про Владику Константина Богачевського) і Високопреподобний Отець (о. Лев Чапельський, перший куратор музею) були вдоволені. Я засягала інформації фахових людей, всі годимося з плянами Високопреподобного Отця Пароха.”

У 1939 році Советські війська окупували Галичину. Почались арешти Єпископів, священників, законниць і громадських діячів. Сестра Северина розуміла, що її доля і доля музею не є ясними. Більшу частину музейної колекції передала на збереження Товариству “Просвіта”. Проте менші експонати, а особливо зразки народних вишивок, дарувала своїм приятелям та бувшим студенткам. Одну із таких збірок передала мамі Тетяни Криницької, коли вони відвідали

сестру щоб з нею попрацятися перед втечею на захід. Вражає відданість мами Тетяни Криницької, яка через усі роки війни, постійне мандрування з міста до міста, втечі від бомбардування, невідання того, що чекає її наступного дня і чи буде живою, пакуючи свої особисті дрібні речі, завжди брала з собою збірку вишивок, які подарувала їй на збереження сестра Северина. Цю збірку успадкувала Тетяна Криницька, привезла її до Америки, де роками зберігала та опікувалася нею. З часом пані Криницька вирішила, що найдоцільніше було б подарувати ці шедеври установі, яка цим займається - для їхнього правильного збереження і виставлення на показ широкому загалу. Вона вирішила подарувати цю збірку вишивок Українському Музеєві і Бібліотеці в Стемфорді і зробила це у 2005 році.

Зразки вишивок різних районів України із збірки Т. Криницької.

Підготувала Любов Волинець

